ΕΝΟΤΗΤΑ 7. Δημιουργία ενός περιβάλλοντος μάθησης χωρίς αποκλεισμούς

Δομή της ενότητας

1 Σκοπός και στόχοι
2 Αποτελέσματα
3 Βασικές αρχές ΥΣ που εφαρμόζονται στην ενότητα
4 Σύνδεση με τις ενότητες του WP2
5 Προκλήσεις
6 Αιτιολόγηση
7 Δραστηριότητες
8 Πρόσθετοι πόροι
9 Ποια είναι η αξία της ενότητας;

1. Σκοπός και στόχοι

Στόχος της ενότητας είναι να ενδυναμώσει τους εκπαιδευτές ενηλίκων ώστε να καλλιεργήσουν ένα ψυχολογικά ασφαλές και κοινωνικά υποστηρικτικό περιβάλλον, το οποίο μειώνει το ψηφιακό άγχος και ενθαρρύνει τους εκπαιδευόμενους να εφαρμόζουν τις αρχές της ΥΣ σε προκλήσεις του πραγματικού κόσμου, όπως η παραπληροφόρηση.

ΣΤΟΧΟΙ

Μέχρι το τέλος αυτού του σταδίου, οι εκπαιδευτές ενηλίκων θα είναι σε θέση να:

1. Καθιερώσουν «Συμφωνίες Μάθησης στην Τάξη» που ενισχύουν την εμπιστοσύνη κατά τη συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων όπως η διαδικτυακή αλήθεια και τα ψέματα.
2. Χρησιμοποιούν απλή γλώσσα για την επεξήγηση τεχνικών εννοιών της διαδικτυακής μάθησης σε ηλικιωμένους.
3. Εφαρμόσουν δομές υποστήριξης από ομοτίμους (συστήματα φίλων) ειδικά σχεδιασμένων για τη συνεργατική επαλήθευση της παραπληροφόρησης.

Co-funded by the European Union

Το έργο αυτό συγχρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη του προγράμματος ERASMUS+ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αποτυπώνει μόνο τις απόψεις των συντακτών της και ούτε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ούτε ο SEPIE φέρουν ευθύνη για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

2. Αποτελέσματα

Οι εκπαιδευτές ενηλίκων είναι σε θέση να:

- Δημιουργήσουν ένα συμπεριληπτικό και ψυχολογικά ασφαλές μαθησιακό περιβάλλον που δίνει τη δυνατότητα στους μαθητές να εφαρμόζουν τις αρχές της Τεχνητής Νοημοσύνης για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης χωρίς φόβο να κάνουν λάθη.
- Καθιερώσουν «Συμφωνίες Τάξης» που ενισχύουν την εμπιστοσύνη κατά τη συζήτηση ευαίσθητων θεμάτων όπως η διαδικτυακή αλήθεια και τα ψέματα.
- Χρησιμοποιούν αποτελεσματικά απλή γλώσσα κατά τη διάρκεια των εκπαιδευτικών συνεδριών.
- Δημιουργήσουν δομές υποστήριξης από ομοτίμους σχεδιασμένων για συνεργατική επαλήθευση της παραπληροφόρησης.

3. Βασικές αρχές ΥΣ που εφαρμόζονται

- **Αφαίρεση:** Εστίαση στην «ουσία» μιας είδησης, αντί για την ενασχόληση με τεχνικές λεπτομέρειες του ιστότοπου.
- **Αναγνώριση προτύπων:** Εντοπισμός των συναισθηματικών ερεθισμάτων (φόβος, θυμός) που χρησιμοποιούν οι δημιουργοί παραπληροφόρησης για να παρακάμψουν τη λογική μας.
- **Αποσύνθεση:** Μετατροπή του αισθήματος υπερφόρτωσης σε μικρά, διαχειρίσιμα ερωτήματα σχετικά με την αξιοπιστία μιας πηγής.
- **Αλγοριθμική σκέψη:** δημιουργία διαδικασιών βήμα προς βήμα για την επαλήθευση πληροφοριών.

4. Σύνδεση με τις ενότητες του WP2

Η Ενότητα 7 θέτει σε εφαρμογή τις αρχές της Ανδραγωγικής και του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση (UDL) που ορίστηκαν στο Πακέτο Εργασίας 2. Αξιοποιεί τα στοιχεία της Ενότητας 5 του WP2, προωθώντας περιβάλλοντα μάθησης χωρίς αποκλεισμούς για ενήλικες που αντιμετωπίζουν μειονεκτήματα. Συμπληρώνει την Ενότητα 3 μέσω προσβάσιμων πόρων και δραστηριοτήτων, προσαρμοσμένων στις ποικίλες μαθησιακές ανάγκες. Παράλληλα, συνδέεται με την Ενότητα 4 μέσω της υποστήριξης από ομοτίμους, της επικοινωνίας και της συνεργασίας.

5. Προκλήσεις

Ανεπαρκώς προσαρμοσμένοι πόροι

Τα πυκνά κείμενα, τα μικρά γράμματα και τα άγνωστα παραδείγματα μπορεί να δημιουργήσουν εμπόδια. Χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα, ευανάγνωστη διάταξη και σχετικά παραδείγματα, προσαρμόζοντας το εκπαιδευτικό υλικό στις ανάγκες των εκπαιδευομένων.

Acceptance and belonging

Τα στερεότυπα ή ο αποκλεισμός ενδέχεται να εμποδίσουν τους εκπαιδευόμενους να νιώσουν ότι γίνονται αποδεκτοί. Αντιμετωπίστε τις διακριτικές συμπεριφορές, αναγνωρίστε την αξία της εμπειρίας κάθε ατόμου και διασφαλίστε ότι όλοι μπορούν να συνεισφέρουν.

Φόβος για λάθη ή για κριτική

Ο φόβος της αμηχανίας μπορεί να αποθαρρύνει τις ερωτήσεις ή τη συμμετοχή. Οι σαφείς, σεβαστοί κανόνες της ομάδας, η ευπρόσδεκτη υποβολή ερωτήσεων και η αντιμετώπιση των λαθών ως ευκαιρίες μάθησης μπορούν να μειώσουν αυτούς τους φόβους.

Άνιση συμμετοχή

Οι μαθητές με αυτοπεποίθηση ενδέχεται να κυριαρχούν, ενώ άλλοι παραμένουν σιωπηλοί. Εφαρμόστε τη διαδικασία εναλλαγής σειράς, δραστηριότητες σε ζευγάρια και ποικίλους τρόπους συμμετοχής. Σεβαστείτε τον ρυθμό του κάθε μαθητή.

6. Αιτιολογία

Η **συμπερίληψη** αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις αρχές της μαθησιακής διαδικασίας για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους. Εάν ένας εκπαιδευόμενος αισθανθεί αποκλεισμένος ή καταβεβλημένος ήδη από την πρώτη ώρα, είναι πιθανό να εγκαταλείψει την προσπάθεια. Για τις ευάλωτες ομάδες, η ψυχολογική ασφάλεια δεν συνιστά απλώς μια «ήπια δεξιότητα», αλλά αποτελεί γνωστική προϋπόθεση.

Η εστίαση σε μια **κουλτούρα αμοιβαίου σεβασμού**, **ψυχολογικής ασφάλειας** και **ενεργής συμμετοχής** είναι θεμελιώδης για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και δέσμευσης μεταξύ των ευάλωτων ομάδων.

Για να κερδίσετε την εμπιστοσύνη των ενηλίκων εκπαιδευομένων, χρησιμοποιήστε απλή γλώσσα και εξηγήστε τα οφέλη και τα αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα.

Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθεί ένα θετικό και ενθαρρυντικό περιβάλλον, όπου οι **συμμετέχοντες υποστηρίζουν ο ένας τον άλλον** και βλέπουν την πρόοδό τους. Η συναισθηματική ευημερία και η συμπερίληψη αποτελούν θεμελιώδεις προϋποθέσεις πριν από την εισαγωγή νέου περιεχομένου.

7.1 Δραστηριότητα: Η «Συμφωνία Μάθησης της Τάξης»

Η σύναψη μιας «Συμφωνίας Μάθησης» με μια ομάδα είναι σημαντική για τους ενήλικες εκπαιδευόμενους, ιδίως για τα μεγαλύτερα σε ηλικία άτομα και για όσους διαθέτουν περιορισμένα προσόντα:

Εδραίωση ψυχολογικής ασφάλειας
Ο πρωταρχικός στόχος είναι η καλλιέργεια ενός ψυχολογικά ασφαλούς περιβάλλοντος που προάγει την εμπιστοσύνη και μειώνει το ψηφιακό άγχος.

Διασφάλιση του αμοιβαίου σεβασμού
Καθιερώνει σαφείς, κοινούς κανόνες για τη διασφάλιση του αμοιβαίου σεβασμού και της ανοιχτής ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των συμμετεχόντων.

Ενδυνάμωση του εκπαιδευόμενου
Αντί να επιβάλλει κανόνες, ο εκπαιδευτής θα πρέπει να ρωτήσει άμεσα τους εκπαιδευόμενους τι θα τους βοηθήσει να νιώθουν άνετα, ακόμη και όταν κάνουν λάθη.Building a "Digital Safety Net"
Δημιουργεί μια κουλτούρα όπου όλες οι ερωτήσεις είναι ευπρόσδεκτες, όλοι περιμένουν τους άλλους να ολοκληρώσουν και οι επιτυχίες γιορτάζονται.

Μείωση του φόβου της αποτυχίας
Ο από κοινού καθορισμός του μαθησιακού περιβάλλοντος βοηθά τους εκπαιδευόμενους να μεταβούν από τον φόβο στην περιέργεια και το αίσθημα του ανήκειν, όπου τα λάθη αντιμετωπίζονται ως πολύτιμες ευκαιρίες μάθησης και όχι ως αποτυχίες.

7.2 Δραστηριότητα: Συμφωνία Μάθησης για το Ψηφιακό Δίχτυ Ασφαλείας

Κείμενο παρουσίασης εκπαιδευτή
«Σε αυτή την αίθουσα, δεν μαθαίνουμε απλώς· χτίζουμε μια κοινότητα. Για να διασφαλίσουμε ότι όλοι νιώθουν άνετα, ας συμφωνήσουμε στον τρόπο με τον οποίο θα συμπεριφερόμαστε ο ένας στον άλλον. Αντί να σας επιβάλω εγώ κανόνες, θέλω να ρωτήσω: Τι χρειάζεστε από εμένα και από αυτή την ομάδα, ώστε να νιώθετε άνετα να κάνετε κάποιο λάθος σήμερα;»

Τρόποι επισημοποίησης της συμφωνίας
Για να διασφαλίσετε ότι η παρούσα συμφωνία είναι συμπεριληπτική και προσβάσιμη σε όλα τα επίπεδα γραμματισμού, χρησιμοποιήστε μία από τις ακόλουθες μεθόδους:

1. **Εκτυπώστε** τη συμφωνία και ζητήστε από κάθε μαθητή να την υπογράψει ή να κολλήσει ένα αυτοκόλλητο δίπλα της. Αναρτήστε την σε εμφανές σημείο της αίθουσας διδασκαλίας.
2. **Καταγράψτε τα τελικά σημεία της συμφωνίας** σε αρχείο ήχου ή σε ένα σύντομο βίντεο. Μοιραστείτε το στη συνομιλία της ομάδας ή στην πλατφόρμα, ώστε οι μαθητές να μπορούν να «ακούσουν» τους κανόνες ασφαλείας όποτε νιώθουν άγχος στο σπίτι.
3. **Αναρτήστε** τη συμφωνία στην κεντρική σελίδα της ψηφιακής πλατφόρμας μάθησης που χρησιμοποιείται για το μάθημα.

Τα σημεία της συμφωνίας

- **Δεν υπάρχουν «χαζές» ερωτήσεις.** Αναγνωρίζουμε ότι κάθε ερώτηση βοηθά ολόκληρη την ομάδα να μάθει. Αν κάτι απασχολεί εσένα, πιθανότατα απασχολεί και κάποιον άλλον.
- **Ο κανόνας του «χαμηλού ρυθμού».** Περιμένουμε να ολοκληρώσουν όλοι μια εργασία πριν προχωρήσουμε στην επόμενη. Κανείς δεν μένει πίσω.
- **Τα λάθη είναι δεδομένα:** Αντιμετωπίζουμε ένα «λανθασμένο» κλικ όχι ως αποτυχία, αλλά ως ένα «στοιχείο δεδομένων» που μας βοηθά να κατανοήσουμε πώς λειτουργεί το σύστημα.
- **Γιορτάζουμε τις στιγμές.** Όταν κάποιος ανακαλύπτει κάτι καινούργιο ή επιλύει ένα πρόβλημα, αφιερώνουμε λίγο χρόνο για να γιορτάσουμε αυτή την επιτυχία.
- **Χώρος χωρίς τεχνική ορολογία.** Υποσχόμαστε να χρησιμοποιούμε απλή γλώσσα. Αν ο εκπαιδευτής ή κάποιος συνάδελφος χρησιμοποιήσει λέξεις που θυμίζουν «τεχνική ορολογία», ο καθένας μπορεί να ζητήσει μια «μετάφραση σε όρους πρακτικού οφέλους».

7.3 Δραστηριότητα: Υπολογιστική Σκέψη στην Καθημερινή Ζωή

Θέμα: «Διαχείριση ιατρικών ραντεβού και φαρμακευτικής αγωγής» Δημιουργήστε ένα ευέλικτο σενάριο δραστηριότητας, κατάλληλο για συμμετέχοντες μεγαλύτερης ηλικίας.

Στάδιο 1 (Αξιολόγηση):

Επανεξετάστε πώς αναλύσαμε μια λίστα αγορών την περασμένη εβδομάδα.

Στάδιο 2 (Υλοποίηση):
Χρησιμοποιήστε ένα φύλλο εργασίας.
Εργασία Α: Καταγράψτε όλα τα φάρμακα.
Εργασία Β: Εντοπίστε μοτίβα (π.χ. φάρμακα που λαμβάνονται το πρωί).
Εργασία Γ: Δημιουργήστε έναν αλγόριθμο (πρόγραμμα βήμα προς βήμα).

Στάδιο 3 (Προσβασιμότητα):

Παρέχετε το πρόγραμμα ως έναν πολύχρωμο, εκτυπώσιμο πίνακα (οπτικό/εκτός σύνδεσης) και ως πρότυπο ηχογραφημένης υπενθύμισης (ηχητικό/ψηφιακό).

7.4 Δραστηριότητα: Το σύστημα «συντρόφου» για το «Ψηφιακό Δίχτυ Ασφαλείας»

Αυτή η δραστηριότητα μετουσιώνει σε πράξη τον στόχο της μονάδας για την «εφαρμογή δομών αλληλοϋποστήριξης» και τη δημιουργία μιας κοινότητας που παρέχει κοινωνική στήριξη.

- **Στόχος είναι η μείωση του «ψηφιακού φόβου»** και η μετάβαση των ενήλικων εκπαιδευόμενων σε μια κατάσταση «περιέργειας και αίσθησης του ανήκειν», διασφαλίζοντας ότι κανείς δεν νιώθει μόνος όταν αντιμετωπίζει μια τεχνική πρόκληση.
- **Βασικές αρχές:** Αναγνώριση προτύπων (εντοπισμός κοινών προκλήσεων) και Αλγόριθμοι (δημιουργία μιας διαδικασίας υποστήριξης βήμα προς βήμα).

Βήμα 1. Η δραστηριότητα «Εντοπισμός Δυνάμεων» (10 λεπτά): Με βάση τον «Χάρτη Εμπειριών Ζωής» (από την Ενότητα 6), ο εκπαιδευτής σχηματίζει ζευγάρια εκπαιδευομένων με συμπληρωματικά δυνατά σημεία. **Παράδειγμα:** Συνδυάστε κάποιον που είναι ιδιαίτερα υπομονετικός με κάποιον που διαθέτει λίγο μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση σε τεχνικά θέματα.

Βήμα 2. Κατάρτιση της Συμφωνίας Συνεργασίας (10 λεπτά):

- Οι συμμετέχοντες συζητούν ανά ζεύγη τα εξής: «Ποιο είναι το στοιχείο που σας προκαλεί άγχος σχετικά με το σημερινό μάθημα;» και «Πώς μπορώ να σας βοηθήσω όταν συμβαίνει αυτό;».
- Συμφωνούν σε ένα «σήμα συνεργασίας» (π.χ. τοποθέτηση μιας κάρτας συγκεκριμένου χρώματος στο θρανίο), ώστε να δηλώνουν ότι χρειάζονται μια σύντομη διαβούλευση 2 λεπτών με τον/τη συνεργάτη τους, προτού ζητήσουν βοήθεια από τον/την εκπαιδευτή.

Βήμα 3. Η ανταλλαγή του «Σεναρίου Οφέλους» (5 λεπτά): Τα ζευγάρια εξασκούνται στο να εξηγούν τον σκοπό της εργασίας της ημέρας χρησιμοποιώντας ένα «Σενάριο Οφέλους». Παράδειγμα σεναρίου: «Μαθαίνουμε να χρησιμοποιούμε φακέλους (Εργασία), ώστε να μπορείς να διατηρείς οργανωμένες τις ζωγραφιές του εγγονιού σου και να μην τις χάνεις ποτέ (Όφελος)».

8. Πρόσθετοι πόροι

8.1 Συμβουλές για εκπαιδευτές ενηλίκων

8.2 Πόροι για την οικοδόμηση ψυχολογικής ασφάλειας

8.3 Παράδειγμα πραγματικής περίπτωσης: Silver Gaming

8.1 Συμβουλές για εκπαιδευτές ενηλίκων

Κατά την εργασία με διαφορετικές ομάδες εκπαιδευομένων —ιδίως ηλικιωμένους ή ευάλωτες ομάδες— ο στόχος δεν είναι μόνο η μετάδοση πληροφοριών, αλλά και η μείωση της «ψηφιακής τριβής» που συχνά οδηγεί σε απογοήτευση. Αυτές οι πρακτικές στρατηγικές εστιάζουν στην ενσυναίσθηση, την προσβασιμότητα και την άμεση ανατροφοδότηση, ώστε να διασφαλιστεί ότι κάθε συμμετέχων αισθάνεται ικανός και ότι η φωνή του εισακούγεται.

Πώς μπορούν οι εκπαιδευτές να θέτουν υποστηρικτικές ερωτήσεις;
Χρησιμοποιήστε «ερωτήσεις ανοιχτού τύπου σχετικά με τα οφέλη»: «Αν αυτή η ψηφιακή εργασία ήταν τόσο εύκολη όσο το να φτιάχνεις καφέ, πώς θα άλλαζε η καθημερινή σου ρουτίνα;»

Απλή μετατροπή ήχου/βίντεο:
Χρησιμοποιήστε τη μέθοδο «Καταγραφή και Αναστοχασμός». Χρησιμοποιήστε την εφαρμογή φωνητικών σημειώσεων του smartphone σας για να ηχογραφήσετε την περίληψη του μαθήματος. Αυτό επιτρέπει στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας να την ακούν στο σπίτι, χωρίς να χρειάζεται να διαβάζουν περίπλοκα εγχειρίδια.

Σύσταση Αξιολόγησης
Χρησιμοποιήστε emoji για γρήγορους συναισθηματικούς ελέγχους (Πώς σας φαίνεται αυτή η εργασία;)😄 😐 😟). Αυτή η προσέγγιση ανταποκρίνεται σε διαφορετικά επίπεδα γραμματισμού.

8.2 Πόροι για την οικοδόμηση ψυχολογικής ασφάλειας

Αυτοί οι πόροι έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους εκπαιδευτές να καλλιεργήσουν το αίσθημα ψυχολογικής ασφάλειας και την αλληλοϋποστήριξη, καθώς και να διασφαλίσουν την πολιτισμική συνάφεια στα εργαστήρια ψηφιακών δεξιοτήτων για ενήλικες εκπαιδευόμενους.

Πηγές βίντεο

Αυτό το βίντεο δείχνει πώς να δημιουργήσετε μια ατμόσφαιρα συμπερίληψης και να μειώσετε το άγχος.
Διαχείριση του άγχους σε έναν ψηφιακό κόσμο: Αν και γενικές, οι στρατηγικές αυτές (θέσπιση ορίων, ψηφιακή αποτοξίνωση) αποτελούν ιδανικά «σενάρια ανάδειξης οφελών» για άτομα μεγαλύτερης ηλικίας που νιώθουν να κατακλύζονται από τη διαρκή, 24ωρη συνδεσιμότητα.

Πρότυπα δραστηριοτήτων για λήψη

Κάρτες "Jargon Buster":
Δημιουργήστε ένα απλό πρότυπο όπου η μία πλευρά περιλαμβάνει τον τεχνικό όρο (π.χ. «Πρόγραμμα περιήγησης») και η άλλη τη μετάφραση σε μορφή «Benefit Script» (π.χ. «Το παράθυρο στον κόσμο»).

Παραδείγματα περιπτώσεων από την πραγματική ζωή

- **Connect Hackney** (@online clubs): Ένα έργο που αντικατέστησε την «εκπαίδευση» με «κοινωνικές λέσχες». Διαπιστώθηκε ότι το τσάι, τα μπισκότα και ο μη δομημένος κοινωνικός χρόνος ήταν εξίσου σημαντικά με την εκμάθηση χρήσης tablet για τη μείωση της απομόνωσης.
- **Digital Mentors (Be Connected):** Αξιοποιεί το μοντέλο «εκπαίδευσης εκπαιδευτών» (train-the-trainer), στο οποίο άτομα μεγαλύτερης ηλικίας διδάσκουν συνομηλίκους τους. Με τον τρόπο αυτό εξαλείφεται η σχέση εξουσίας που προκύπτει όταν ένας «νεαρός ειδικός» διδάσκει έναν «ηλικιωμένο αρχάριο».

8.3 Παράδειγμα πραγματικής περίπτωσης: Silver Gaming

Silver gamification 2.0
https://gaming.fundacjamis.org.pl/

Η πρωτοβουλία **Silvergaming** αξιοποιεί τα ψηφιακά παιχνίδια **(μάθηση μέσω ψηφιακών παιχνιδιών)** για την εξοικείωση των ηλικιωμένων με τις νέες τεχνολογίες. Η πρωτοβουλία Silvergaming καταδεικνύει με εύστοχο τρόπο πώς να δημιουργηθεί ένα περιβάλλον μάθησης χωρίς αποκλεισμούς και χωρίς άγχος.

- **Αρχή:** Παιχνιδοποίηση (gamification) αντί για διαλέξεις.
- **Εφαρμογή: Α**ντί για ένα παραδοσιακό μάθημα «Εισαγωγής στους Υπολογιστές», οι ηλικιωμένοι μαθαίνουν να χρησιμοποιούν το ποντίκι και το πληκτρολόγιο και να πλοηγούνται σε μενού μέσα από διασκεδαστικά παιχνίδια.
- **Αποτέλεσμα:** Ο φόβος για την τεχνολογία («θα χαλάσω κάτι») αντικαθίσταται από την περιέργεια και την επιθυμία για άμιλλα («θέλω να περάσω στο επόμενο επίπεδο»).
- **Συμβουλή για τον εκπαιδευτή:** Χρησιμοποιήστε απλά παιχνίδια προγράμματος περιήγησης (browser games) ως δραστηριότητες «σπασίματος του πάγου» (icebreakers) στην αρχή του μαθήματος, για να δημιουργήσετε μια χαλαρή ατμόσφαιρα πριν προχωρήσετε σε πιο δύσκολες ενότητες.

Ιδέα για δραστηριότητα εμπνευσμένη από το Silvergaming:
Όνομα: «Ο Gamer των 5 λεπτών»

- **Στόχος:** Να καταδειχθεί ότι τα λάθη στον ψηφιακό κόσμο δεν προκαλούν ζημιά (ενίσχυση της ψυχικής ανθεκτικότητας).
- **Δραστηριότητα:** Ο εκπαιδευτής ξεκινά ένα απλό και ασφαλές παιχνίδι (π.χ. πασιέντζα στον υπολογιστή ή ένα απλό ηλεκτρονικό παιχνίδι). Οι ηλικιωμένοι παίζουν ανά ζευγάρια.
- **Καθοριστική στιγμή:** Όταν κάποιος ηλικιωμένος «χάνει» (π.χ. λήγει ο χρόνος), ο εκπαιδευτής και η ομάδα τον επιβραβεύουν με χειροκρότημα για την προσπάθειά του. Αυτό διδάσκει ότι το «Game Over» (Τέλος Παιχνιδιού) δεν είναι το τέλος του κόσμου, αλλά μια ευκαιρία να πατήσει κανείς την επιλογή «Προσπάθεια ξανά» – ακριβώς όπως συμβαίνει όταν μαθαίνει κανείς να χρησιμοποιεί την ηλεκτρονική τραπεζική ή το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

9. Ποια είναι η αξία της ενότητας;

Η αξία αυτής της ενότητας έγκειται στην παροχή καθοδήγησης σχετικά με το πώς οι εκπαιδευτές ενηλίκων μπορούν να ενδυναμώσουν τους εκπαιδευόμενους ενήλικες.

Αυτή η ενότητα μετατρέπει την εκπαίδευση από μια τεχνική αγγαρεία σε μια κοινωνική κοινότητα. Δίνοντας προτεραιότητα στη συναισθηματική ευημερία και στη χρήση απλής γλώσσας, ο εκπαιδευτής εξαλείφει το «εμπόδιο του αποκλεισμού».

Οι εκπαιδευόμενοι παύουν να βλέπουν την ΥΣ ως «κάτι για τους νέους» και αρχίζουν να το αντιλαμβάνονται ως ένα εργαλείο που δικαιούνται να χρησιμοποιούν, με την υποστήριξη μιας ομάδας που ενισχύει την πρόοδό τους.

Τέλος της ενότητας